

Fysioterapeuter- uppföljning av granskning från 2019

Revisionsrapport nr 8-2023

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Anders.Marmon@regionvarmland.se, 010-831 41 35
Datum	2023-10-19
Diarienummer	Rev/23025
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

Innehåll	3
1. Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställningar	5
1.2 Avgränsning.....	5
1.3 Revisionskriterier	5
1.4 Ansvarig nämnd.....	5
1.5 Metod.....	5
2. Granskningens resultat.....	6
2.1 Rekommendation: Att säkerställa lika villkor för verksamheter som drivs i egen regi och privata aktörer vad gäller förutsättningarna för att leva upp till de krav som ställs.	6
2.2 Rekommendation: Att utifrån sina respektive uppdrag och ansvarområden, skapa en struktur för löpande kommunikation med det kliniska kunskapsstyrningsrådet och genom fortsatt internkontroll säkerställa att framtagande och uppdatering av vårdprogram och andra rutiner och riktlinjer framskrider.....	6
2.3 Rekommendation: Att begära en strukturerad samlad återrapportering avseende samtliga vårdvalsaktörer inom fysioterapi, det vill säga som även inkluderar privata vårdvalsaktörer.	8
2.4 Rekommendation: Att säkerställa att uppföljningen innehåller sådana målvärden som ger nämnden förutsättning att korrekt bedöma den uppföljning som delges nämnden. Hälso- och sjukvårdsnämnden rekommenderas även att överväga en tydligare koppling mellan uppföljning av vårdvalsverksamheter och den kravställning som finns i krav- och kvalitetsbok för LOV (Lagen om valfrihetssystem) i syfte att skapa en röd tråd mellan politiskt beslutade krav och politisk uppföljning för denna verksamhet.....	9
3. Sammanfattande bedömning	10
4. Källmaterial, underlag	11
Hälso- och sjukvårdsnämndens årsrapport 2022.....	11
Krav- och kvalitetsboken	11
Kvalitetsbokslut 2022 Vårdval Fysioterapi	11

1. Inledning

Regionens revisorer har ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I "Revisionsplan 2023" ingår en uppföljning av granskningen av fysioterapeuter från 2019.

Regionens revisorer genomförde 2019 en granskning avseende fysioterapeuter. I granskningsrapporten gjordes den sammanfattande bedömningen att "Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden till övervägande del har inrättat en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll av den primärvårdsfysioterapi som bedrivs av Region Värmland i egen regi." I granskningen bedömdes att vidare "återrapportering till Hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionstyrelsen brister vad gäller privata vårdgivare, och att det idag saknas en tydlig röd tråd från uppföljning på verksamhetsnivå till politisk nivå."

Utifrån granskningens resultat gavs ett antal rekommendationer till Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- *Att säkerställa lika villkor för verksamheter som drivs i egen regi och privata aktörer vad gäller förutsättningarna för att leva upp till de krav som ställs.*
- *Att utifrån sina respektive uppdrag och ansvarområden, skapa en struktur för löpande kommunikation med det kliniska kunskapsstyrningsrådet och genom fortsatt internkontroll säkerställa att framtagande och uppdatering av vårdprogram och andra rutiner och riktlinjer framskrider.*
- *Att begära en strukturerad samlad återrapportering avseende samtliga vårdvalsaktörer inom fysioterapi, det vill säga som även inkluderar privata vårdvalsaktörer.*
- *Att säkerställa att uppföljningen innehåller sådana målvärden som ger nämnden förutsättning att korrekt bedöma den uppföljning som delges nämnden.*

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet var att följa upp granskningen av fysioterapeuter från 2019. Den övergripande frågan var om och hur Hälso- och sjukvårdsnämnden, vidtagit åtgärder inom de utvecklingsområden som lyftes fram i den tidigare granskningsrapporten från 2019.

Granskningen skulle ge svar på följande revisionsfrågor:

- Vilka dokument/riktlinjer finns för att säkerställa lika villkor för verksamheter som drivs i egen regi och privata aktörer?
- Vilken struktur finns för en löpande kommunikation med det kliniska kunskapsstyrningsrådet?
- Hur säkerställs att framtagande och uppdatering av vårdprogram och andra rutiner och riktlinjer framskrider?
- Finns en strukturerad, samlad återrapportering avseende samtliga vårdaktörer inom fysioterapi, även privata aktörer?
- Innehåller återrapporteringen målvärden som ger Hälso- och sjukvårdsnämnden förutsättningar för att bedöma den uppföljning som delges nämnden?

1.2 Avgränsning

Granskningen har avgränsats till en uppföljning av granskningen av fysioterapeuter från 2019. Granskningen ska ligga till grund för ansvarsprövningen 2023.

1.3 Revisionskriterier

Granskningen ska utgå från Regionfullmäktiges beslut samt tillämplig lagstiftning, föreskrifter och riktlinjer.

1.4 Ansvarig nämnd

Hälso- och sjukvårdsnämnden är ansvarig nämnd för regionens hälso- och sjukvård.

1.5 Metod

Granskningen har genomförts i form av dokumentstudier och intervjuer med företrädare för Vårdvalsenheten och Kunskapsstyrningsrådet.

2. Granskningens resultat

Utifrån resultatet i den tidigare från 2019 gavs ett antal rekommendationer till Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden:

2.1 Rekommendation: Att säkerställa lika villkor för verksamheter som drivs i egen regi och privata aktörer vad gäller förutsättningarna för att leva upp till de krav som ställs.

Regionstyrelsens och Hälso- och sjukvårdsnämndens svar 2019:

”De ekonomiska förutsättningarna är lika för alla vårdgivare i vårdval fysioterapi enligt Krav- och kvalitetsboken. Det finns ett gemensamt IT-system, Vida, för hantering av styrande dokument. Både de privata aktörerna samt den egna regin har tillgång till Vida. Två gånger per år hålls obligatoriska nätverksträffar och vårdvalsråd för samtliga vårdgivare och verksamhetschefer i vårdval fysioterapi.

Det sker årligen en uppföljning utifrån Krav- och kvalitetsboken som är densamma för både privata vårdgivare och egen regi. Krav- och kvalitetsboken revideras årligen och beslutas av Regionfullmäktige. Uppföljning sker enligt bilaga 3 del 2 Uppföljningsplan och både privata vårdgivare samt regionens egen verksamhet följs upp enligt samma villkor.”

Revisionsfråga 1: *Vilka dokument/riktlinjer finns för att säkerställa lika villkor för verksamheter som drivs i egen regi och privata aktörer?*

Aktuellt läge idag:

Krav- och kvalitetshandboken ligger till grund för samtliga privata aktörer avtal med regionen. Den säkerställer att verksamheter oavsett regi verkar på samma grund.

Samtliga vårdvalsanslutna har tillgång till regionens styrande dokumentation i dokumenthanteringssystemet Vida. En grafisk bild finns i Vida som stöd för innehåll och navigering.

2.2 Rekommendation: Att utifrån sina respektive uppdrag och ansvarområden, skapa en struktur för löpande kommunikation med det kliniska kunskapsstyrningsrådet och genom fortsatt internkontroll säkerställa att framtagande och uppdatering av vårdprogram och andra rutiner och riktlinjer framskrider.

Regionstyrelsens och Hälso- och sjukvårdsnämndens svar 2019:

”I rapporten beskrivs på s 18: ”under 2019 har två kunskapsbärare från primärvård fysioterapi valts ut. Dessa kunskapsbärare arbetar båda inom den egna regin...”

Detta är felaktigt då egenregin inte har inte två kunskapsbärare, däremot har regionens egen fysioterapiverksamhet två representanter i lokal arbetsgrupp (LAG) Rehabilitering. LAG rehabilitering involverar olika professioner inom rehabiliteringen, olika vårdnivåer, försöker att täcka in geografin samt även den kommunala rehabiliteringen. De som ingår i LAG rehabilitering är inte representanter för någon verksamhet utan de är tillfrågade utifrån sin expertkunskap och för att de har fungerande nätverk inom sin profession och eller geografiskt.

Uppdrag finns i område vårdkvalitet att ta fram sakkunniga stöd gällande riktlinjer och vårdprogram. En löpande kommunikation med vårdgivarna sker genom nätverksträffar, vårdvalsråd samt regelbundna möten i utvecklingsgruppen bestående av representanter från privata vårdgivare samt den egna regin. Det kan noteras att ingen person med central funktion inom Region Värmlands kunskapsstyrningsarbete har involverats i granskningen.”

Revisionsfråga 2: *Vilken struktur finns för en löpande kommunikation med det kliniska kunskapsstyrningsrådet?*

Aktuellt läge idag:

Det finns ingen löpande kommunikation direkt mellan kunskapsstyrningsrådet och vårdvalsanslutna fysioterapeuter.

Kontakter mellan vårdvalsansluta verksamheter och regionens kunskapsstyrningsorganisation sker genom de sk primärvårdsråden. Det finns dels ett ”stort” primärvårdsråd och ett mindre operativt primärvårdsråd. Samtliga underlag och kallelser skickas till vårdvalsanslutna samtidigt som det går till övriga deltagare.

Fysioterapinätverk inom vårdval fysioterapi träffas fysiskt 2 gånger per år, däremellan kan det vara kortare digitala möten. Vårdvalsenheten är sammankallande och deltagarna är både chefer och kliniskt verksamma fysioterapeuter från både egen regi och privat regi. Under 2022 och 2023 har kunskapsstyrningen varit en stående punkt på agendan utvecklingsledare från kunskapsstyrnings- och patientsäkerhethetsenheten har varit delaktiga.

Utvecklingsledare (på vårdvalsenheten) för vårdvalsanslutna fysioterapeuter deltar i det stora primärvårdsrådet som träffas 4ggr/år i anslutning till remissläpp, möten som genomförs tillsammans med representanter för länets kommuner. Syftet med mötena är uppdatering och aktuell information från kunskapsstyrningssystemet. Mellan dessa möten träffas en lokal grupp (”lilla” primärvårdsrådet) regelbundet för operativt arbete, här deltar rehabkompetens från regionen, som vid behov samråder med vårdvalsenheten. Exempelvis deltar utvecklingsledare från vårdvalsenheten som representant för privata fysioterapeuter kopplat till genomförandet av GAP-analyser inom ramen för processen för ordnat mottagande av nationella kunskapsstöd. Därtill är vårdvalsråden ett forum, för att informera och förankra beslutsunderlag kopplat till kunskapsstyrningen, till chefer inom både privat och egen regi. Vårdvalsråd inom fysioterapi genomförs vanligtvis två gånger per termin.

Revisionsfråga 3: *Hur säkerställs att framtagande och uppdatering av vårdprogram och andra rutiner och riktlinjer framskrider?*

Aktuellt läge idag:

Region Värmland har anslutit sig till och är en del av det nationella systemet för kunskapsstyrning. Målet med systemet är tillämpning av gemensamma nationella kunskapsstöd som vårdprogram, vårdriktlinjer och vårdförlopp. Detta innebär ett aktivt ställningstagande att vara restriktiv med framtagandet av lokala styrande dokument.

2.3 Rekommendation: Att begära en strukturerad samlad återrapportering avseende samtliga vårdvalsaktörer inom fysioterapi, det vill säga som även inkluderar privata vårdvalsaktörer.

Regionstyrelsens och Hälso- och sjukvårdsnämndens svar 2019:

”Regionstyrelsen avser sig att årligen ta del av en årsrapport som sammanställs av Vårdvalsenheten. Hälso- och sjukvårdsnämnd kommer också att ta del av rapporten. Rapporten inkluderar såväl egen regi samt privata vårdgivare. Vårdvalsenheten avser att bifoga årsrapporten i Hälso- och sjukvårdsnämndens internkontrollplan 2021.”

Revisionsfråga 4: *Finns en strukturerad, samlad återrapportering avseende samtliga vårdaktörer inom fysioterapi, även privata aktörer?*

Aktuellt läge idag:

Det sker årligen en uppföljning utifrån Krav- och kvalitetsboken som är densamma för både privata vårdgivare och egen regi. De senaste två åren har det gjorts ett kvalitetsbokslut för vårdval fysioterapi. Därutöver har det tagits beslut att införa mätning av indikatorer enligt det nationella systemet primärvårds kvalitet rehabiliteringsindikatorer och i juni 2022 gjordes dataöverföringen från cosmic/datalager till medrave/primärvårds kvalitet för både privata vårdgivare och egen regi.

Arbete pågår för att kvalitetssäkra data och använda det i uppföljningen. Under 2023 har det också genomförts uppföljningsdialoger utifrån SKR´s modell för primärvårdsuppföljning, med samtliga verksamheter inom vårdval fysioterapi såväl privat regi som egen regi.

2.4 Rekommendation: Att säkerställa att uppföljningen innehåller sådana målvärden som ger nämnden förutsättning att korrekt bedöma den uppföljning som delges nämnden. Hälso- och sjukvårdsnämnden rekommenderas även att överväga en tydligare koppling mellan uppföljning av vårdvalsverksamheter och den kravställning som finns i krav- och kvalitetsbok för LOV (Lagen om valfrihetssystem) i syfte att skapa en röd tråd mellan politisk beslutade krav och politisk uppföljning för denna verksamhet.

Regionstyrelsens och Hälso-och sjukvårdsnämndens svar 2019:

”I Hälso- och sjukvårdsnämndens årsrapport kommer utförda uppföljningar med koppling till Krav- och kvalitetsboken att redovisas. I krav- och kvalitetsbokens uppföljningsbilaga kommer målvärden att ses över så att de är likvärdiga med egenregins målvärden.”

Revisionsfråga 5: *Innehåller återrapporteringen målvärden som ger Hälso- och sjukvårdsnämnden förutsättningar för att bedöma den uppföljning som delges nämnden?*

Aktuellt läge idag:

I kvalitetsbokslutet presenteras data för vissa områden som tillgänglighet och resultat för nationella patientenkäten, men det finns inga målvärden angivna. Det kvarstår mycket arbete med att kvalitetssäkra data, både gällande tillgängligheten och primärvårdskvalitet/rehabiliteringsindikatorerna för att i nästa steg sätta målvärden. Detta kvalitetsarbete görs i samverkan, för hela vårdvalet (egen regi och privat regi).

3. Sammanfattande bedömning

Det huvudsakliga syftet med denna granskning var att kartlägga hur det ser ut i nuläget avseende slutsatser och iakttagelser samt de rekommendationer som lämnades till Regionstyrelsen och Hälso-och sjukvårdsnämnden efter granskningen som genomfördes 2019.

Utifrån den uppföljande granskningens resultat är vår bedömning att vi har fått svar på de frågor som ställts. Alla rekommendationer som lämnades i den föregående granskningen från 2019 är inte uppfyllda men av svaren i denna rapport framgår att utvecklingsarbete pågår inom de områden som rekommendationerna berör.

Anders Marmon

Certifierad kommunal yrkesrevisor

4. Källmaterial, underlag

Hälso- och sjukvårdsnämndens årsrapport 2022

Krav- och kvalitetsboken

Kvalitetsbokslut 2022 Vårdval Fysioterapi

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämnders verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.*
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt*
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.*

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av 7 revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)
